

ОБЕЛЕЖЕН ДАН ИСТОРИЈСКОГ

Оданост историји,

Историјски архив Пожаревац збројао је 76 година успешног постојања и вредног рада на очувању културног наслеђа. Дан оснивања установе, 24. април, обележен је отварањем изложбе „Кроз одабрану архивску грађу, 1880 – 1980“, у дворишном комплексу архивске зграде „старе касарне“.

Обраћајући се присутнима, директорка Историјског архива Пожаревац др Јасмина Николић нагласила је да је ова установа у свом дугом трајању, спајајући три века кроз архивску грађу коју чува, штити и презентује, постигла изузетан успех остварујући своју архивистичку и културну мисију.

Наше данашње окупљање у дворишном комплексу архивске зграде „старе касарне“ подигнутој пре 138 година, историјски је тренутак који ће остати белег наше оданости историји, култури и традицији. Корене сећања које кроз архивску грађу свакодневно прикупљамо, обрађујемо, чувамо и износимо на светло дана, сведочимо и о тешким данима наше историје, али и о славним догађајима који су уграђени у идентитет наше државности, казала је директорка.

35. ПРЕМИЈЕРА ИЗЛОЖБИ

Данас је Историјски архив Пожаревац модерна, ефикасна и отворена установа

Са отварања изложбе

Изложба на отвореном „Кроз одабрану архивску грађу, 1880 – 1980“

Др Јасмина Николић

културе, која примењујући највише стандарде евидентирања, преузимања, сређивања, обраде и заштите архивске грађе, омогућава њено несметано коришћење и објављивање.

У објекту архивског депоа смештено је и трајно се чува 646 архивских фондова и збирки, специјализована архивска библиотека затвореног типа која располаже богатим и разноврсним књижевним фондом од око 10.000 библиотечких јединица.

Овде су смештене и збирке микрофилмованих и дигитализованих црквених матичних књига, земљишних књига, старе и ретке књиге, колекције завичајне периодике и појединих архивских фондова и збирки. Збирка микрофилмова садржи око пола милиона микрофилмских снимака оригинала, док

збирка дигитализоване архивске грађе садржи око милион дигиталних записа.

У претходне две деценије приредили смо 35 премијера изложби, остварили 104 гостовања својих изложби у земљи и иностранству. Наше изложбе биле су на гостовањима у престижним иностраним културним центрима и

Др Драгана Милорадовић

галеријама у Паризу, Пекингу, Трсту, Скопљу, Птују, Москви, Бања Луци, под покровитељством Министарства културе, Министарства одбране Републике Србије и Града Пожареваца, чиме је дат допринос културној дипломатији и повећању угледа Србије у иностранству. Од 2017. године постоји овај алтернативни галеријски простор – изложба на отвореном, чија се поставка мења на две године и део је туристичке понуде града Пожареваца, нагласила је директорка пожаревачког Архива др Јасмина Николић и додала.

Самостално смо објавили 129 публикација у оквиру наших седам едиција, а од 2012. године Архив има и свој часопис „Годишњак“, сада у категорији – врхунски часопис националног значаја. Радећи овај узвишени посао, ми данас, повезујемо оно што је било јуче, са оним што ће тек доћи. То је и наша мисија, наше професионално и животно опредељење и лично

стваралачко задовољство.

Архив је члан Међународног архивског савета са седиштем у Паризу од 2010. године и Међународног центра за архивска истраживања ICARUS са седиштем у Бечу од 2017. године, док стручна запослена лица Историјског архива Пожаревац су чланови Архивистичког друштва Србије.

Историјски архив Пожаревац је потписник девет протокола и споразума о културној и научној сарадњи са

Проф. др Сенка Ковач

чевске 2019. године и бројних признања Министарства одбране и Војске Србије.

ИСТОРИЈА ПОЖАРЕВЦА И ЊЕГОВИХ ЖИТЕЉА

Аутори изложбе фотографија „Кроз одабрану архивску грађу, 1880 – 1980“ су др Драгана Милорадовић, Мирјана Степановић, Наташа Милошевић Дулић, Милан Станковић, др Јасмина Николић и Драгана Јовановић.

На фотографијама из личних фондова и збирки представљени су учесници омладинских радних акција, посета Јосипа Броза Тита и Јованке Броз Пожаревацу и Костолцу, глумачки бард Миливоје Живановић, грчке породице, пожаревачке улице и кафане, музика, спорт, саобраћај, вањари, празници....

Као архивски посленици, нас шесторо смо имали велики задатак да из огромног броја фотографија које се чувају у оквиру историјских збирки и фондова изаберемо оно што је најупечатљивије. Погледали смо у стогодишњу

Чување истине

Отварајући изложбу, заменик градоначелника Пожареваца Предраг Мијатовић истакао је да је ово прилика да се подсетимо значаја ове установе и њеног чувања историјске грађе, важне за нашу будућност.

Пожаревачки Историјски архив јесте установа која ужива посебан статус међу својим колегама. Да то није моје субјективно мишљење, говоре и бројне награде и признања али и сарадња са различитим републичким институцијама. Као хроничари прошлог времена, не само Пожаревац већ и читаве Србије доказали су се кроз многе пројекте, публикације и изложбе различитих тематика и форми приказивања. На пријему у свечаним салонима градског здања, у јуну прошле године, поводом прославе јубилеја, 75 година од оснивања Историјског архива Пожаревац, истакао сам да је највећа вредност ове установе, заправо чување истине. Користећи све оне материјалне доказе које свим правим историчарима дајете на увид, не даје се простора оним злонамерним да тумаче прошлост онако како се она није догодила. На том путу ће нам помоћи и изложба која је пред нама, а која носи назив „Кроз одабрану архивску грађу, 1880-1980“. Очекује нас узбудљиво путовање кроз наш град у наведеном периоду, рекао је Мијатовић.

Предраг Мијатовић

референтним научним и културним институцијама у земљи и иностранству. Добитник је више награда и признања, попут награде Државног архива Србије „Златна архива“ 2011. године, грамате Епархије брани-

фотографски сачувану прошлост града и минуциозно изабрали више од 120 фотографија различитих тема из различитих периода, из различитих фондова и збирки Историјског архива Пожаревац. Архивским фотогра-

АРХИВА ПОЖАРЕВАЦ

култури и традицији

Изложбе у архивском депоу „Стара и ретка књига 1752 – 1864“ и „Пожаревац на старим разгледницама и фотографијама“

фијама о архитектури у граду, наших суграђана, пожаревачких улица, кафана, возила, враћамо вас у дане наших очева и дедова, у време великих промена. Желимо да младим генерацијама пренесемо вредности града из времена наших претходника, важне елементе грађанске културе која је красила мултиетничку урбану средину, какав је Пожаревац одувек био, поручила је у име групе аутора, архивска саветница др Драгана Милорадовић.

Редовна професорка у пензији на Одељењу етнологије и антропологије Филозофског факултета у Београду, проф. др Сенка Ковач је истакла да се ради о изузетној изложби која обухвата време од око сто година, изабраних архивских фотографија између 1880. и 1980. године.

- Изузетан истраживачки тим Архива предочио је архивску грађу која се овде први пут приказује, а која је обликована у неколико тематских блокова. На почетним паноима су представљени знаменити Грци, потом одређене личности које су оставиле посебан траг својим боравком у Пожаревцу, попут Јосипа Броза Тита 1959. године. Ту је затим изузетан уметник Миливоје Живановић и наравно већи део материјала скреће пажњу на одређене сегменте свакодневног живота, антропологије празника, архитектуре.

- Занимљиве су фотографије из личних фондова, као што су фототографије првог бицикла у Великом Градишту 1907. године, потом оне које

обухватају славе, празнике, излете, бање и спортске активности. У Пожаревцу је 1961. године одржано Првенство Југославије у боксу, ту су стишки јахачи на снимању филма „Винету“, а посебно истичем део који покрива архитектуру – делове Табачке чаршије, житне пијаце, тргове, инцидентне ситуације попут поплава и увек занимљиве фотографије омладинских радних акција. Фотографије имају изузетан значај као део који приказује историју Пожаревца и његових житеља, нагласила је др Ковач.

У наставку свечаности присутни гости, чланови Градског већа Дејан Крстић и Срђан Милетић, командант Центра за обуку копнене војске пуковник Душко Јовић, начелник Полицијске управе Пожаревац Дарко Пајкић, цркве, правосуђа, представници Градске општине Костолац, одборници СПС, Скупштине Града Пожаревца, директори јавних предузећа и установа, ученици, наставници и директори основних и средњих школа, као и гости из Бањалуке били су у прилици да у згради архивског депоа погледају изложбе „Стара и ретка књига 1752 – 1864“ и „Пожаревац на старим разгледницама и фотографијама“.

У културно – уметничком делу програма наступио је професор Музичке школе „Стеван Мокрањац“ Илија Рајковић, уз подршку Центра за културу Пожаревац.

Д. Динић